

dens de nu forlange 300,000 Kr. Det sidste Andragende, som foreligger for mig, af 26de Oktober 1905, gaar ud paa, at der maa tillægges de 3 Lønningsklasser, her er Tale om, et Huslejetillæg enten „i Lighed med det Opholdstillæg, der gaves visse af disse Funktionærer forinden ovennævnte Lovs Ikrafttræden“, hvilket heller ikke var 90 eller 120 Kr., men kun 60, 90 eller 120 Kr., „eller — føje de til — i Lighed med, hvad der tilstaaes Postvæsenets Funktionærer ved Lønningsloven af 1902, 120 Kr. i København og Frederiksberg og 36 eller 72 Kr. i Købstæder, Handelspladser eller lignende Steder, hvor Opholdet efter Ministeren for offentlige Arbejders Skøn er dyrere end almindeligt“. Det er altsaa ogsaa langt mindre end det, hvorpaa det ærede Medlems Forslag nu gaar ud. Maa jeg endelig gøre opmærksom paa, at medens man dog i Fjor lod alle dem, til hvem man krævede Huslejetillæg, for saa vidt blive stillede under samme Vilkaar, som de alle overlodes til Ministeren for offentlige Arbejders Skøn, saa er det, som jeg bemærkede i Gaar, i dette Forslag kun dem, der ere bosatte paa Landet, man vil have overladt til Ministerens Skøn, de andre *skulle* have de høje Tillæg af 90 og 120 Kr. Det er altsaa en Forandring i det ærede Medlems sidste Forslag fra i Fjor.

Naar det ærede Medlem bebrejdede mig, at jeg ikke for længst havde nedsat eller sammen med mine Kolleger faaet nedsat denne Kommission, som blev nedsat den 13de f. M., skal jeg svare: Jeg kan ikke modtage denne hans Bebrejdelse; kan han faa Flertallet i dette Ting til at slutte sig dertil, bliver det noget andet, saa faar det Betydning for mig, ikke før. Da jeg i Fjor var bleven opfordret til at tage Spørgsmaalet om et Huslejetillæg til Banefunktionærene under Overvejelse, gjorde jeg det. Resultatet af denne min Overvejelse var det Forslag om Opførelse af Tjenesteboliger, jeg kom med lige straks ved Samlingens Begyndelse, idet jeg nemlig var kommen til det Resultat, som jeg endnu vedkender mig, at naar der er Tale om Huslejetillæg i egentlig Forstand, om en Hjælp til de paagældende, fordi det paa det Sted, hvor de opholde sig, er særlig vanskeligt at faa Bolig til rimelig Betaling, bør dette Krav imødekommes fra Statens Side ved at opføre Boliger for dem, ved direkte at skaffe dem det, de trænge til, og ikke ved at give dem Penge, som maaske slet ikke hjælpe dem, fordi Lejen imidlertid — og maaske netop under Hensyn dertil — bliver sat op, saaledes at den

Hjælp, man yder, kommer andre til gode end dem, den skulde komme til gode. Men samtidig føjede jeg til — det staar vist baade i Bemærkningerne og blev i alt Fald sagt af mig ved Lovforslagets Forelæggelse —, at jeg ingenlunde var blind for, at der kunde være Spørgsmaal om, hvorvidt ikke de paagældende eller i alt Fald nogle af dem, maaske ogsaa andre Funktionærer, havde et billigt Krav paa en Lønforbedring — *en Lønforbedring!* Det var noget andet end Afhjælpning af Bolignød. Dette Spørgsmaal, sagde jeg den Gang, var jeg villig til at tage under Overvejelse, saa snart jeg mærkede, der var Stemning paa Rigsdagen herfor, uagtet jo disse Lønningslove ere saa ny, som de ere. Saa var det, vi ved 1ste Behandling af Loven om Tjenesteboliger gennem det ærede Medlem for Nørresundby (Jensen-Sønderup) hørte Ønsket udtalt om, at Spørgsmaalet blev taget op til Overvejelse i videre Omfang end netop til Bolignøden. Og meget kort efter var det saa, at Forhandlinger mellem mig og mine Kolleger, Indenrigsministeren og Finansministeren, gav sig Udslag i den Kommissions Nedsættelse, vi nu have talt om. Jeg tror ikke, man her har noget at bebrejde mig, og jeg afventer Vidnesbyrd derom fra anden Side end fra det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), inden det vil faa parlamentarisk Betydning for mig.

Det ærede Medlem ankede over, at jeg ikke havde omtalt Samraadet om Fridøgn. Det er rigtigt; for saa vidt er der altsaa en Ting, jeg har overset. Men det ærede Medlem ved jo ogsaa — om ikke fra anden Side, f. Eks. fra 1ste Behandling af Finansloven — saa fra Konferencen i Finansudvalget, hvad det er, jeg har sagt om den Ting. Jeg har fra den første Gang, jeg tog Ordet om Jernbanespørgsmaal her i Rigsdagen — det var oppe i Landstinget —, udtalt mig for, at Opnaaelse af et Fridøgn bør stilles som et Maal, vi maa se at naa til, netop for Humanitetens Skyld. Men aldrig har jeg ment, at man kunde bortse fra, hvad det koster. Det er et Spørgsmaal om Humanitet, men det er virkelig ogsaa et Spørgsmaal om Penge, det kan det ærede Medlem ikke komme bort fra. Jeg gad se den Minister, som vilde kaste ethvert Hensyn dertil over Bord. Da jeg saa fik oplyst, at det drejede sig, naar man vilde imødekomme dette Krav fuldt ud, om et Beløb af over 1 Million Kr., maatte jeg sige mig selv: Det kan ikke hjælpe, det vilde jeg ikke en Gang kunne forsvare at kræve nu, men jeg vil nærme mig til